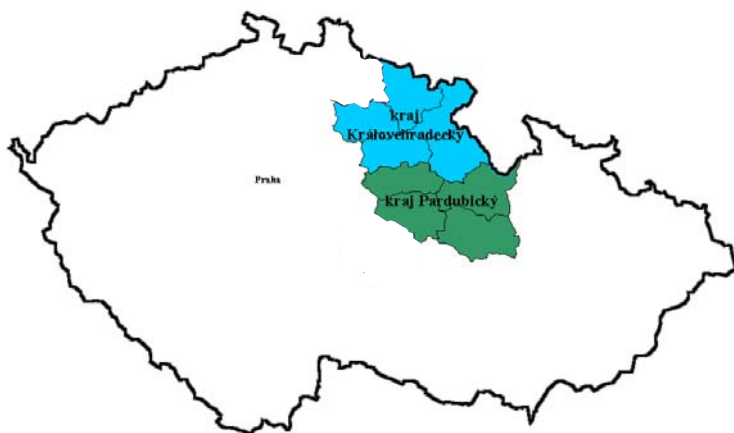

ZPRÁVA O ČINOSTI IBP

pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové
za rok 2003

1. Úvod

Inspektorát bezpečnosti práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové (dále IBP) má působnost na území dvou v názvu uvedených krajů. Působí na základě zákona č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů a je správním úřadem ve věci bezpečnosti práce, bezpečnosti technických zařízení a pracovních podmínek..

Hlavními úkoly ze zákona je provádět státní dozor jak organizace a podnikající fyzické osoby dodržují předpisy v uvedených oborech, dále uplatňování požadavků BOZP v rámci kolaudačních řízení staveb, vyjadřování se k dokumentacím staveb, šetření závažných pracovních úrazů, podávání bezplatných konzultací jak naplnit požadavky BOZP.

Činnost provádí prostřednictvím svých zaměstnanců, inspektorů státního odborného dozoru (SOD).

K této činnosti jsou inspektoři zákonem vybaveni pravomocemi, počínaje právem kdykoliv vstupovat do organizací, vyžadovat potřebné informace a konče vydáváním rozhodnutí na odstranění závad, zákazů provozu zařízení a blokových pokut.

Údaje o počtu obyvatel, pojištěnců a pracovní úrazovosti v regionu za rok 2002 uvádí následující tabulka

Kraj	Obyvatelé	Pojištěnci	Počet úrazů	Úrazy na 100 pojiš.	Počet dnů na úraz
HK	550 724	230 531	5 923	2,57	41,5
PU	508 281	210 404	4 889	2,32	39,4

Činnost inspektorátu za r. 2003 ve statistických číslech je uvedena v následujících tabulkách.

Počet provedených výkonů

V ý k o n y	2003
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly ČÚBP	463
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly IBP plánované	1791
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly IBP ostatní	297
Šetření příčin smrtelných úrazů	12
Šetření příčin závažných úrazů	39
Prověrky a šetření – celkem	2602
Návrhy potřebných technických i jiných opatření	64
Stanoviska k projektovým dokumentacím staveb	587
Účast při povolování a kolaudacích staveb	495
Odňatá nebo omezená osvědčení k činnostem na VTZ	1
Vyjádření k předpisům k zajištění BP a BTZ	9
Uskutečněná poradenství	406

Počet závad, vyřazených strojů, objektů, činností a osob podle vydaných rozhodnutí

	2003
Závady bez vydaného rozhodnutí (s násobností)	6704
Závady s vydaným rozhodnutím k jejich odstranění (s násobností)	4293
Vyřazené stroje a zařízení z provozu	5
Zakázané užívání výrobních a provozních prostorů	2
Zakázané činnosti	2

2. Dozorčí činnost

Dozorčí činnost je prováděna na základě ročního programu. Část programu je stanovena ČÚBP Praha, zbytek úkolů zadává IBP na základě poznatků z regionu, zvláště na základě zvýšené úrazovosti. Z toho důvodu jsou pravidelně zařazovány úkoly v resortech zemědělství

a stavebnictví a zpracovatelském průmyslu, kde jsou dlouhodobě nejvyšší ukazatele úrazovosti.

Pokuty uložené inspektorem

P o k u t y	2003
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám – počet	46
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	919.000,-
z toho za zjištěná porušení předpisů při prověrkách – počet	25
z toho za zjištěná porušení předpisů při prověrkách - výše v Kč	249.000,-
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s pracovním úrazem, havárií, poruchou technického zařízení – počet	21
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s pracovním úrazem, havárií, poruchou technického zařízení – výše v Kč	670.000,-
Pokuty zaměstnancům organizací a podnikajících fyzických osob počet	9
Pokuty zaměstnancům organizací a podnikajících fyzických osob výše v Kč	34.000,-
Blokové pokuty – počet	41
Blokové pokuty – výše v Kč	22.600,-

Jen málo organizací v regionu má zaveden systém řízení BOZP, jako je např. „Bezpečný podnik“, péče o BOZP je většinou nesystémová, více méně nahodilá. Přitom organizace, kde součástí řízení je i řízení BOZP mají příznivé ukazatele úrazovosti.

Při dozoru jsou nejčastěji zjišťovány nedostatky v oblasti školení, dokumentace o školení, hodnocení rizik a jejich odstraňování, provádění pravidelných kontrol a revizí technických zařízení.

2.1 Pracovní podmínky a osobní ochranné pracovní prostředky

Oblast pracovních podmínek a poskytování osobních ochranných pracovních prostředků byla součástí většiny zařazených úkolů.

Nejhorší situace v dodržování stanovených pracovních podmínek a poskytování osobních ochranných pracovních prostředků je u podnikajících fyzických osob. Obdobná situace je u malých organizací do 20ti zaměstnanců, kde každý odpovídá za všechno a za oblast pracovních podmínek a poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nezodpovídá zpravidla nikdo. Uvedené oblasti je věnována pozornost až v době ohlášené kontroly ze strany IBP, v horších případech při šetření pracovního úrazu, kdy zpravidla

externí bezpečnostní technik v průběhu několika hodin dodá novou nebo „opráší“ stávající dokumentaci pro řízení BOZP.

Na druhé straně, u větších organizací, které mají trvalou smlouvu s externím bezpečnostním technikem, resp. mají vlastního bezpečnostního technika, je úroveň péče o řízení BOZP, dodržování stanovených pracovních podmínek i poskytování osobních ochranných prostředků na požadované úrovni.

Zjištěné nedostatky v oblasti pracovních podmínek

- nezajištění lékařského vyšetření zaměstnanců pracujících v noci
- neseznámení zaměstnanců s nerovnoměrným rozvržením pracovní doby s písemným rozvrhem stanovené týdenní pracovní doby ve stanoveném termínu
- nezpracování písemného rozvrhu stanovené týdenní pracovní doby v případě nerovnoměrného rozvržení pracovní doby
- nevedení evidence práce přesčas, noční práce a pracovní pohotovosti
- nevybavení pracoviště, na kterém se pracuje v noci prostředky pro poskytování první pomoci
- nesprávné rozvržení pracovní doby (odpočinek mezi směnami 12 hodin, odpočinek v týdnu alespoň 35 hodin)

Zjištěné nedostatky v oblasti osobních ochranných pracovních prostředků

- nezpracování seznamu pro poskytování OOPP, mycích, čistících a desinfekčních prostředků na základě zhodnocení rizik
- nevyhodnocení rizik a nepřijetí opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno
- nevyhodnocení podmínek pro případné poskytování ochranných nápojů
- neinformování zaměstnanců o kategorii, do které je zařazena jimi vykonávaná práce
- neudržování OOPP v použitelném stavu a nekontrolování jejich používání
- poskytování OOPP nesplňující stanovené technické požadavky pro danou činnost a rizika
- nezajištění odpovídajících školení zaměstnanců formou seznámení s riziky, výsledky hodnocení rizik a opatření na ochranu před působením těchto rizik, včetně přiměřené informace o používání OOPP.

2.2 Manipulace s materiálem pomocí motorových dopravních vozíků

Při manipulaci materiálem dochází ke značnému množství pracovních úrazů, v řadě případů i úrazů smrtelných. Dozor byl zaměřen na velkoprodejny a prodejny stavebnin a subjekty, které manipulují se sypkým materiálem uloženým na paletách, v pytlích, žocích atd.

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevyhledání a nevyhodnocení rizik souvisejících s provozem vozíků
- analýza rizik neřeší podmínky stanovené pro manipulace a skladování paliva, nabíjení a výměnu AKU baterií, skladování a manipulaci se sypkým materiálem
- nedostatečná opatření přijatá k odstranění jednotlivých rizik
- neurčení osob zodpovědných za technický stav motorových vozíků
- nestanovení požadavků odpovědných osob na jejich kvalifikaci, práva, povinnosti a odpovědnost
- neseznámení řidičů vozíků s návody pro používání vozíků
- neseznámení řidičů a skladníků s vyhodnocením rizik a přijatými opatřeními
- nevedení záznamů o provozu motorových vozíků
- nestanovení termínů a rozsahu oprav a údržby

- neprovádění technických kontrol vozíků ve stanovených termínech
- nedostatečná údržba, opravy komunikací a ploch určených k provozu
- zúžené manipulační uličky odloženým materiálem
- nevypracování provozních dopravních řádů obsahujících pokyny pro organizaci řízení a provoz motorových vozíků
- nedostatky při stohování materiálu a rozebírání stohů
- nesprávné parkování motorových vozíků

2.3 Zemědělství

Na pracovištích živočišné výroby byl zjišťován provoz mechanizačních prostředků s chybějícími nebo poškozenými ochrannými zařízeními, celkově špatný technický stav krmných a míchacích vozů, u kterých jsou poškozené nebo neúplné kryty kloubových náhonů, řetězových převodů apod. V důsledku těchto nedostatků se v zemědělství stává mnoho závažných úrazů

V objektech se starou technologií byly zjišťovány závady jako např. nezajištěné propadliště mrvy ve stájích, chybějící zařízení pro čištění hřebel shrnovačů, neohrazené močůvkové jímky. Vně objektů byl zjišťován špatný stav komunikací – hluboké výmoly, blátivé cesty bez odvodu srážkových vod.

V nových a rekonstruovaných objektech je počet zjištěných závad nižší, přesto úrazovost v těchto provozech nebyla výrazně snížena a to proto, že při modernizaci byla upřednostněna ekonomická hlediska před ochranou zaměstnanců. Nebývají řešeny vhodné systémy fixace zvířat při veterinárních a plemenářských zákrocích, kdy dochází často k úrazům.

Úrazovost v živočišné výrobě tvoří dlouhodobě podstatnou část úrazů v zemědělství a přes zlepšující se podmínky chovu, nedochází k podstatnému poklesu úrazů. K rozhodujícím zdrojům patří úrazy způsobené zvířaty. V dojárnách se jedná o úrazy dojiček kopnutím, přiražením na hrazení apod. V ostatních stájových prostorách jsou nejčastějším zdrojem úrazů pády osob. V průběhu roku 2003 došlo v rámci působnosti IBP k 2 smrtelným pracovním úrazům při chovu skotu.

Opatření k zamezení opakování úrazů jsou přijímána, nepřinášejí však uspokojivé výsledky.

Jsou zjišťovány značné rozdíly v úrovni BOZP v jednotlivých zemědělských provozech. Nejvíce závad bylo zjišťováno u malých subjektů a u subjektů, které hospodaří v pronajatých objektech.

2.4 Potravinářství

Systém preventivní péče o technická zařízení odpovídá snaze o udržení provozuschopnosti výrobního prostředku. V živnostech a lokální restituované malovýrobě převažují starší, repasované stroje s nedostatečným ochranným zařízením.

Rizikovými stroji v provozech masné výroby jsou řezačky a kutry. Nejčastější zjišťované nedostatky:

- při zvednutí krytu řezaček masa nedojde k vypnutí stroje
- nezajištěna bezpečná vzdálenost obsluhy od pracovního nástroje kutru
- zvyšování úrovně místa obsluhy u řezaček a tím možnost přístupu horních končetin k podávacím šnekům (eliminace ochrany polohou)
- nestanovena konkrétní pravidla pro obsluhu a údržbu řezaček a kutrů

- u mlýnku na maso – nefunkční koncové spínače ochranného roštu
- nedostatečná ochrana zařízení u strojů (štetinovačka, opalovačka a pila na kosti)
- neoznačení funkce ovladačů, sdělovačů
- management nedůsledně kontroluje používání OOPP při práci s noži
- zaměstnanci nebyli seznamováni s riziky úrazu el. proudem při provádění oplachu.
- není ověřován bezpečný stav el. omračovacích zařízení.

Potravinářství, tím i masná výroba byla v době dozoru ve znamení přizpůsobování národních předpisů právním předpisům, postupům a metodám uplatňovaných v zemích Evropské unie. Potravináři se museli rychle orientovat v předpisech na ochranu života a zdraví, hygienických a protiepidemických předpisech o bezpečnosti technických zařízení, předpisech o zacházení s chemickými přípravky. Ve většině subjektů bylo přistoupeno ke stavebním úpravám objektů, úpravám pracovišť, kterými byla v neposlední řadě příznivě ovlivněna i kultura a bezpečnost práce.

2.5 Stavebnictví

Vzhledem k vysoké úrazovosti ve stavebnictví bylo v roce 2003 uskutečněno 230 prověrek organizací a podnikajících fyzických osob tj. cca 10% z prověrek IBP v odvětví kde pracuje asi 5% pojištěnců. Častějším dozorem IBP aktivně působí na subjekty s cílem zvrátit nepříznivý vývoj pracovní úrazovosti v tomto odvětví.

Nejčastější závady zjišťované v odvětví stavebnictví:

- při pracích více zhotovitelů na jednom staveništi se dodavatelé stavebních prací vzájemně neinformovali o rizicích a neměli předem vyřešeny vzájemné vztahy, závazky a povinnosti v oblasti BOZP
- nevypracované technologické a pracovní postupy
- neúplné doklady o obsahu a rozsahu školení
- nedostatečně nebo neúplně vyhledávaná rizika
- neseznámení zaměstnanců s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními k jejich minimalizaci
- při pracích ve výškách nebyli zaměstnanci chráněni proti pádu z výšky kolektivním ani osobním zajištěním
- provozování prozatímních zařízení bez technické dokumentace

Nejvyšší počet zjištěných závad se vyskytoval u lešení včetně dokladů o jejich předání a převzetí do užívání.

U malých stavebních firem byly kromě výše uvedených zjišťovány závady:

- nebylo provedeno vyhodnocení rizik včetně opatření k jejich minimalizaci
- nejsou prováděny pravidelné revize prozatímních el. rozvodů zařízení stavenišť
- nejsou prováděny v pravidelných termínech revize strojů a el. ručního nářadí
- neprovedeno oplocení staveniště, zajištění a označení vstupů na staveniště
- nevyhovující stav komunikací na staveništích
- používání poškozeného elektrického ručního nářadí
- nestanovení četnosti provádění kontrol elektrického prozatímního zařízení stavenišť elektrikářem

2.6 Bezpečnost práce při výrobě a odlévání kovů

Slévárenský průmysl se vyznačuje nepříznivými pracovními podmínkami (např. hluk, prašnost, vibrace, horké pracovní prostředí). Slévárny v regionu jsou většinou zastaralé.

Náročná , fyzicky namáhavá práce ve spojení s nepříznivým pracovním prostředím vede ke zvýšené úrazovosti a proto byla kontrola těchto provozů zařazena do programu činnosti.

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevyhledávání dílčích rizik
- neúplně zpracované seznamy osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP)
- neseznamování zaměstnanců s riziky
- nepřijetí opatření k minimalizaci rizik
- neprovedení proškolení zaměstnanců a neověření jejich znalostí
- chybějící nebo neplatné revize zdvihacích zařízení, elektrické instalace budov a hromosvodů, plynových zařízení,
- nedoložení revizí el. instalací strojních zařízení
- nedostatky v revizích el. ručního nářadí
- chybějící provozní postupy pro obsluhu plynových zařízení
- chybějící provozní revize tlakových nádob stabilních
- neproškolení obsluh tlakových nádob stabilních
- nefunkční výstražná zvuková znamení u jeřábů
- chybějící technické prohlídky motorových vozíků
- chybějící značení nádob s nebezpečnou látkou
- chybějící označení skladu nebezpečných látek
- nerovnost podlah a komunikací
- chybějící zábradlí nebo madlo schodiště
- neoznačené okraje rampy
- neoznačené komunikace
- neoznačení prvního a posledního stupně schodiště
- přidělení nevhodných OOPP
- nepoužívání přidělených OOPP

I když slévárenství nepatří v našem regionu k rozhodujícím odvětvím, prověrka jednoznačně prokázala, že nelze považovat situaci v oblasti BOZP za uspokojivou a že i v budoucnu zde bude nutné plánovat provedení prověrek.

2.7 Bezpečnost práce při výrobě ostatních dopravních prostředků

Dozor byl proveden se zaměřením na výrobu jízdních kol, přívěsy za automobily, nadstavby speciálních vozidel, ultralehkých letadel a generální opravy kolejových vozidel. V řadě organizací byl dozor prováděn poprvé.

Byly zjišťovány následující závady:

- nejsou vyhledávána a vyhodnocena rizika, opatření k minimalizaci rizik neodpovídá stavu na pracovištích
- neseznamování zaměstnanců s analýzou rizik a opatřeními k minimalizaci rizik
- nezpracované, neúplné směrnice a pokyny k provozu, údržbě a opravám technických zařízení
- nedostatečné prostory na pracovištích
- špatný stav podlah, vrat
- nevyznačené komunikace, jejich využívání k jiným účelům (skladování)
- nezpracované místní provozní řady skladů
- nedodržení zásad bezpečné manipulace – ukládání materiálu v nestabilní poloze, používání poškozených palet

- chybějící kryty rotujících upínacích zařízení na obráběcích strojích, nesprávné značení ovladačů, neudržování ručního nářadí v bezpečném stavu
- nejsou dodrženy ergonomické zásady při ovládání odklopných krytů strojů
- nezajištěné bezpečné přístupy na zvýšená pracoviště při montáži kolejových vozidel
- nezpracované seznamy OOPP, přidělování neodpovídajících OOPP, nepoužívání přidělených OOPP

Právě skutečnost, že většinou šlo o první dozory nových subjektů prokázala, že podnikatelé nepovažují problematiku BOZP za dostatečně důležitou a že této problematice věnují jen okrajovou pozornost. Naše prověrka měla za jeden z cílů tento přístup změnit.

2.8 Bezpečnost práce při provozu tvářecích strojů

Provoz tvářecích strojů (TS) je často spojen se závažnými pracovními úrazy, které končí ztrátou části ruky a v důsledku toho k částečné nebo trvalé invaliditě postižených.

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nejsou vedeny záznamníky k tvářecím strojům
- záznamníky neodpovídají stanoveným požadavkům
- nejsou vyhodnocena rizika při provozu (obsluze, údržbě) TS
- nejsou zpracovány technologické postupy
- v technologických postupech nejsou zachyceny požadavky na BP včetně rizik
- zaměstnavatel neposkytuje zaměstnancům OOPP
- seznamy OOPP a mycích, čistících a desinfekčních prostředků nejsou zpracovány na základě zhodnocení rizik
- OOPP nejsou udržovány v použitelném stavu a nejsou kontrolovány
- nepoužívání OOPP obsluhou
- nejsou zajišťovány kontroly TS (např. dodržování harmonogramu dle záznamníku)
- nejsou prováděny revize el. zařízení TS
- nejsou prováděny pravidelné kontroly stavu pružin u TS včetně příp. výměny a vedení evidence v záznamníku
- nejsou zajišťovány kontroly dopravních a manipulačních zařízení jako např. technické kontroly motorových vozíků
- nejsou zajišťovány kontroly skladovacích zařízení
- není prováděna kontrola technického stavu strojů s ohledem na vybavení a funkčnost ochranných a blokovacích zařízení
- ochranná zařízení nejsou v provozuschopném stavu
- není zajištěno přepínání jednotlivých druhů ovládání TS proti zásahu nepovolaných osob
- neseznámení zaměstnanců s účinky, způsoby zacházení apod. s nebezpečnými látkami
- nevyhovující uspořádání pracovišť
- nevyhovující stav komunikací
- nezpracování místního provozního řádu skladů
- skladování materiálu a manipulace s materiálem není vyhovující
- nebezpečné nástroje nejsou označeny

3. Výsledky dozorčí činnosti v oblasti vyhrazených technických zařízení

3.1 Tlaková zařízení

V důsledku nedostatečné péče o zabezpečovací prvky zásobníku na ohřev teplé užitkové vody došlo k demolici objektu a usmrcení několika osob. Proto byl do programu činnosti zařazena kontrola těchto zařízení.

Nejčastější a nejzávažnější zjištěné závady

- nevyhodnocení rizika možného ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců při provozu, obsluze a údržbě ohřivačů teplé užitkové vody (TUV) a výměňkových stanic
- nedostatečná údržba tlakových nádob stabilních (TNS) a ohřivačů TUV (čištění, koroze, obnovení ochranných nátěrů, oprava poškozené izolace)
- neoznačení potrubí ve výměňkových stanicích podle protékajícího média
- nedostatky ve vedení provozních záznamů (neúplné či chybějící záznamy o kontrole a zkouškách bezpečnostní výstroje)
- nevyhovující technický stav ohřivačů TUV ve dvou případech, kdy zařízení bylo vyřazeno z provozu
- špatný technický stav objektů výměňkových a předávacích stanic
- neprovedení revizí el. zařízení ohřivačů TUV a neprovedení vnitřní revize TNS v předepsaných termínech
- nefunkční pojistné ventily na přívodu studené vody u ohřivačů TUV

3.2 Zdvihací zařízení

V objektech přístupných veřejnosti, v domovech důchodců apod. byl proveden dozor zdvihacích plošin pro osoby s omezenou pohyblivostí. Většina plošin byla vyrobena a uvedena do provozu před účinností současně platné ČSN a proto se provoz řídil podle obecně platných předpisů a technické dokumentace.

Při provozu plošin pro dopravu imobilních občanů byla nejzávažnějším nedostatkem chybějící provozní dokumentace. Z tohoto důvodu pak nebyly prováděny ani zkoušky a prohlídky zařízení. Dále nebylo provedeno proškolení obsluhy pro zajištění provozu. Rovněž byly zjišťovány závady technického charakteru. Převážně šlo o nefunkční koncové vypínače, které nebyly správně nastaveny.

Ve stejných objektech byla provedena kontrola plnění povinností provozovatelů výtahů

Při dozoru bylo zjišťováno, že provozovatelé nemají úplnou technickou dokumentaci, což bylo hlavně u těch zařízení, kde došlo ke změně majitele objektu. Větší počet nedostatků byl zjišťován také tam, kde majitel objektu nebyl provozovatelem (neoznačené nosníky, vstupní dveře do strojovny, zvýšené prahy u hydraulických výtahů, neuzavření rozvaděčů, chybějící olemování otvorů v podlaze strojoven).

Ve většině objektů jsou provozována zařízení staršího data výroby, která už nesplňují podmínky současně platných předpisů.

3.3 Elektrická zařízení

Dozor byl zaměřen na zajištění BOZP zaměstnanců při provozu elektrických zařízení a dále na elektrická zařízení montovaná oprávněnými organizacemi

Nejčastější a nejzávažnější závady

- nezajištění periodických revizí zařízení pracovních strojů, náradí a spotřebičů
- neprovádění kontrol elektrických zařízení staveníšť
- používání poškozeného ručního náradí (přívodní kabely a kryty)

- nedostatečná, popřípadě neupravená technická dokumentace montovaného zařízení
- neprovádění elektrické instalace v souladu s ČSN
- nezajištění ochrany el. zařízení proti škodlivému působení prostředí
- nezajištění ochrany osob proti úrazu elektrickým proudem při dotyku s neživými částmi
- nepřehledné uložení kabelů a jejich neoznačení

3.4 Plynová zařízení

Bezpečnost práce a provozu technických zařízení subjektů, provádějících na základě oprávnění montáže, opravy a revize plynových zařízení, byla cílem další prověrky. Jednalo se tedy jak o bezpečnost vlastních pracovníků dodavatelů, tak o řádné provádění montáží.

Provedeným dozorem bylo zjištěno, že téměř polovina dozorovaných subjektů neplní základní povinnost zaměstnavatele spočívající ve vyhledávání rizik možného ohrožení bezpečnosti, případně zdraví zaměstnanců a přijetí opatření k jejich odstranění nebo omezení.

Nejzávažnější zjištěné závady:

- nevyhodnocení rizik souvisejících s montážní činností
- nevhodné řešení větrání – přívodu vzduchu pro zajištění dokonalého spalování v kotelnách
- netěsnosti u rozebíratelných spojů, zejména na STL části ve skříní regulace a měření
- neprovedení plynotěsného ukončení rozvodu plynů
- instalace nevhodných typů uzávěrů plynu na rozvodech zemního plynu
- neplatné osvědčení odborné způsobilosti montážních pracovníků

4. Projektová dokumentace staveb

V některých předložených projektech, ke kterým se IBP vyjadřuje v rámci stavebního řízení, byly zjištěny tak závažné nedostatky, že je IBP vrátil k dopracování anebo opravám. Některé z projektů byly vráceny k opravě i několikrát.

Nejčastější závady projektových dokumentací:

- projekt je vypracován nedbale. Projektant uvádí, že technické instalace budou zhotoveny podle příslušných norem, ale nevypracuje technickou zprávu ani výkresovou část projektu. Tato závada je běžná u staveb menšího rozsahu, kdy zřejmě projektant „stavař“ zpracuje projekt sám a nepřizve profesní specialisty.
- projekt nemá vypracováváno kapitolu hovořící o bezpečnosti práce při výstavbě a budoucím provozu
- v projektu chybí výkres s půdorysným rozmístěním strojů a zařízení. Při posuzování pak nelze hodnotit navržené komunikace a prostor kolem strojů.
- u projektovaných skladů chybí informace o druhu množství skladovaného materiálu, chybí také údaje o způsobu skladování a o manipulaci s uloženým materiálem
- v projektech se objevují odkazy na neplatné ČSN. Zejména v souvislosti se zkoušením plynového potrubí projektanti uvádí nesprávné hodnoty zkušebních tlaků.
- nejčastější stavařská závada je špatně navržené schodiště a podesta schodiště. Jde o závažný nedostatek, protože náprava této chyby na již hotové stavbě je prakticky nemožná.
- v projektu „elektro“ nejčastější závadou bývá chybějící protokol o stanovení vnějších vlivů z hlediska elektrických zařízení
- poměrně často nacházíme chyby ve vypracování protokolu stanovení vnějších vlivů z hlediska elektrických zařízení
- část předložené dokumentace je v cizím jazyce
- projekty lyžařských vleků jsou poměrně často vypracovány nedostatečně. Chybí výkres po-

délného profilu svahu, případně je pouze odvozen z map menšího měřítka. Chybí údaje o bezpečnostních opatřeních učiněných v souvislosti s navrženým zařízením a další údaje.

Projekční firmy, které nám předkládají své projekty často a opakovaně, respektují naše požadavky a své minulé chyby již neopakují. Projekty zejména rozsáhlých výrobních závodů projektanti konzultují s IBP již ve stadiu zpracování.

Nejsou výjimečné případy, kdy v průběhu výstavby, v důsledku změny koncepce stavby, anebo v průběhu vlastního provozování stavby, dochází k podstatným odchylkám stavby oproti původně schválenému projektu. V těchto případech je třeba projednat se stavební úřadem změny.

5. Kolaudace staveb

Účast IBP na kolaudačním řízení přispívá do značné míry k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení v provozních a výrobních objektech. Při výběru účasti na kolaudačním řízení je rozhodujícím kritériem riziko vzniku pracovního úrazu. To je dáno charakterem a účelem objektu a hlavně použitou technologií.

Nejčastěji zjišťované závady

- nedokončená montáž strojů a zařízení, případně části technologie
- v rozporu s projektem rozmístěná a instalovaná technologie
- chybějící bezpečnostní značení (tabulky, značky atd.)
- neoznačené komunikace
- chybějící ochranné prvky u strojů a zařízení
- nedokončené nátěry a izolace potrubí včetně označení dle protékajícího média
- nepřístupné uzávěry plynu před velkými spotřebiči
- netěsnosti na STL části rozvodu plynu
- provedení elektrické instalace v rozporu s platnými předpisy
- nepřipravenost akce k termínu kolaudace

6. Šetření stížností

V roce 2003 IBP obdržel 45 stížností, přímým šetřením bylo vyřízeno 35 podání, ostatní nebyla v kompetenci IBP a byla postoupena jiným orgánům k šetření. Z věcného hlediska se podání především týkala oblasti pracovních podmínek, pracovních úrazů, strojů a technických zařízení, provádění stavebních prací, skladování.

Ze šetřených stížností bylo shledáno 10 zcela oprávněných, 15 oprávněných částečně a 10 neoprávněných. Ve stížnostech převažuje osobní zájem stěžovatelů nad zájmem veřejným. Některá tvrzení stěžovatelů se nedaří prokázat, protože kontrole je předkládána dokumentace v rozporu se stěžovatelem uvedenými skutečnostmi. Protože, v obavě ze ztráty zaměstnání nechce stěžovatel vystoupit z anonymity, nelze jeho tvrzení prokázat.

Při dozorech na základě stížností bylo zjištěno i porušování jiných bezpečnostních předpisů, které nebyly předmětem stížností. Provedení dozoru bylo většinou přínosem pro zvýšení BOZP, protože vedlo k odstranění závažných nedostatků.

7. Poradenská činnost

Poradenství je stále prováděno v rámci konzultačních dnů konaných na IBP, na odborných aktivech a seminářích i v organizacích, ústně i telefonicky s cílem podat informace

zaměstnavatelům, zaměstnancům a jejich zástupcům, fyzickým osobám a orgánům státní správy na úseku BOZP.

Nejčastější témata poskytovaných konzultací:

- povinnosti oprávněných organizací při montáži elektrických zařízení
- odborná způsobilost pracovníků
- zajištění při práci ve výškách
- vyhodnocení rizik
- zpracování technologických postupů s ohledem na BOZP
- uplatňování jednotlivých ustanovení vyhlášek, zejména vyhl. č. 324/1990 Sb. a NV č.378/2001 Sb.
- platnost osvědčení a oprávnění k činnostem na vyhrazených technických zařízeních
- pracovní doba a doba odpočinku dle ustanovení zákoníku práce
- poskytování osobních ochranných pracovních prostředků
- zdravotní způsobilost zaměstnanců
- evidence a registrace pracovních úrazů
- bezpečný podnik
- informace o nových technických normách, předpisech

8. Výchovná a vzdělávací činnost

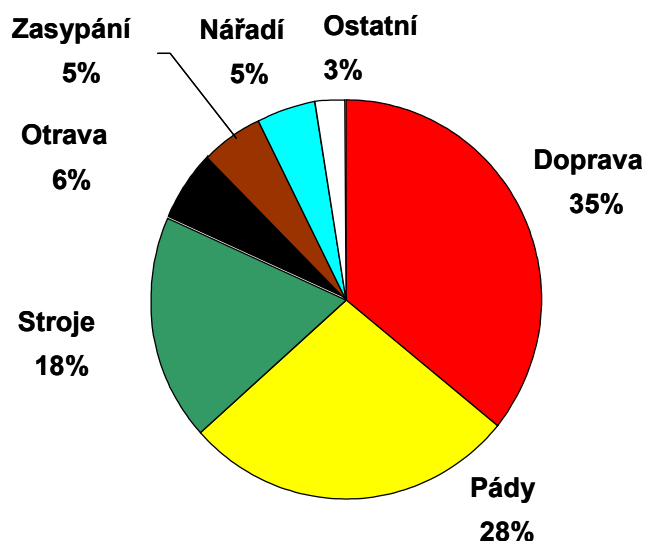
Zaměstnanci IBP jsou zařazeni do systému celoživotního vzdělávání. V rámci toho se seznamují s novými poznatky v oblasti BOZP. Řada vzdělávacích akcí byla uskutečněna za pomoci programu PHARE, pod vedením zahraničních lektorů.

Inspektoři a vedoucí pracovníci IBP na různých seminářích a školeních působí jako lektoři při výchově vedoucích pracovníků organizací v oblasti BOZP a při výchově odborných pracovníků. Lektorská činnost je zaměřena i do středních a vysokých škol v regionu, kde po dohodě s vedením školy jsou žáci seznamováni s problematikou BOZP a příčinami vzniku pracovních úrazů.

9. Pracovní úrazovost v roce 2003

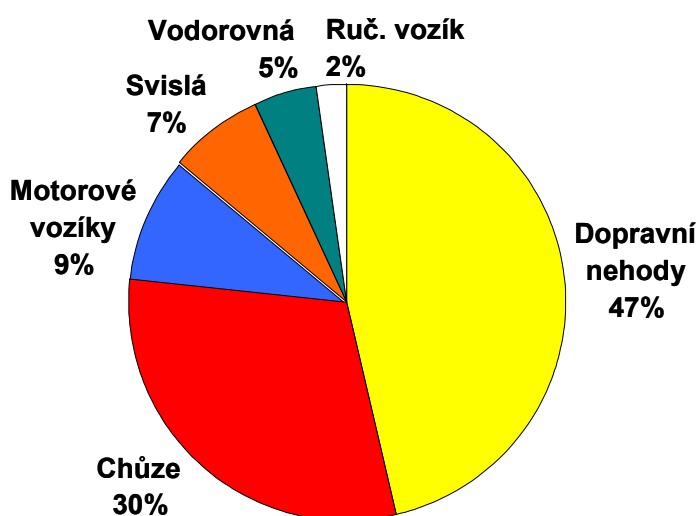
Statistika pracovní úrazovosti za r. 2003 není zatím zpracována. Dále je uvedena statistika závažné úrazovosti.

Závažné úrazy v působnosti IBP HK 2003

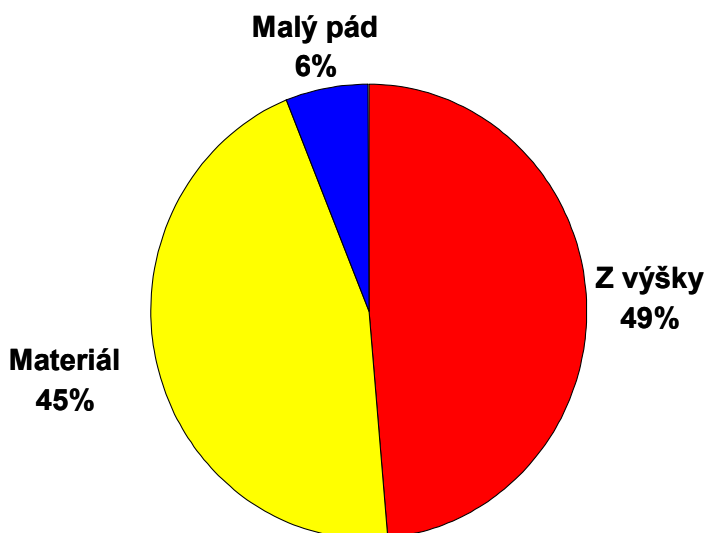
Jako závažné jsou uváděny smrtelné úrazy (17 případů) a úrazy s hospitalizací více než 5 dnů (104 případů). V grafu jsou uvedeny činnosti nebo zařízení, které vedly k úrazu. Pod skupinou „otrava“ jsou zahrnuty také úrazy způsobené poleptáním žíravinou a udušením v nedychatelné atmosféře.

Doprava

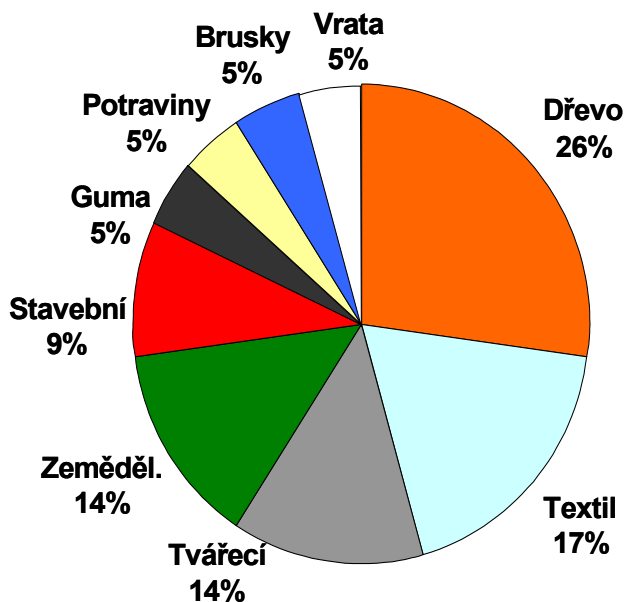
Závažné úrazy v dopravě jsou dlouhodobě největší skupinou úrazů. Ve skupině „chůze“ jsou zahrnuty úrazy při chůzi na vnitrozávodních i veřejných komunikacích i po schodištích. Skupina „svislá“ doprava představuje úrazy při svislé dopravě pomocí zdvihadel a jeřábů. Skupina „vodorovná“ doprava představuje úrazy v souvislosti s pásovými dopravníky

Pády

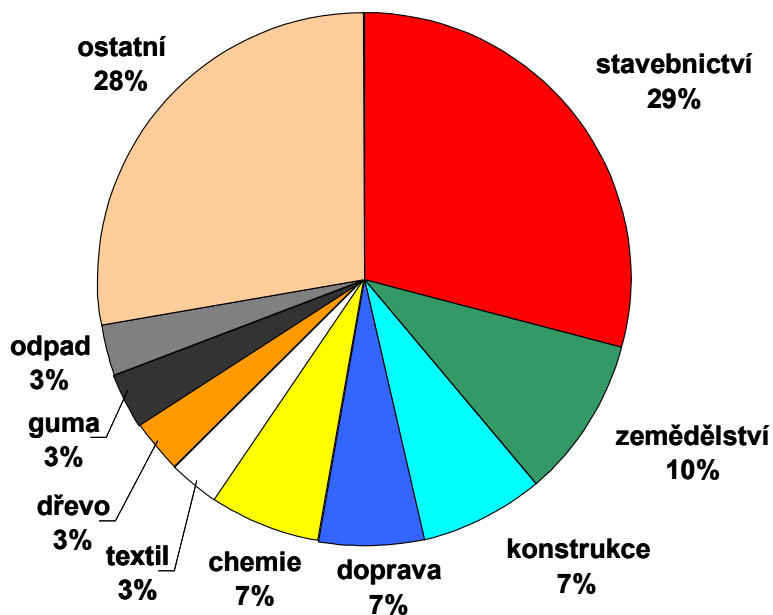
Druhou největší skupinou závažných úrazů jsou pády. Skupina „Z výšky“ představuje pády z výšky větší než 1,5 m. Jsou charakteristické pro stavebnictví, ale stávají se i mimo tento resort. Další významnou skupinou pádů jsou „Materiál“. Do této skupiny jsou zahrnuty pády materiálu nebo břemen na člověka. „Malý pád“ označuje skupinu pádů z výšky nižší než 1,5m

Stroje a zařízení

Druhy strojů, na kterých došlo k závažnému úrazu jsou na sousedním grafu. Jsou popsány většinou pomocí materiálu, který se na nich zpracovává. Nejrizikovější se dlouhodobě jeví dřevobráběcí stroje, což většinou představuje okružní pily a frézy. Textilní průmysl je pro náš region charakteristický.

Závažné úrazy podle resortů

Stavebnictví je rezortem s největším podílem závažné úrazovosti a to jak absolutně, tak k poměru pracovníků v resortu zaměstnaných. Na méně než 10% pojištěnců je téměř 30% úrazů. Obdobně v zemědělství na méně než 5% pojištěnců připadá 10% úrazů. V garfu jsou použity zkrácené názvy. Ve skupině „konstrukce“ jde o výrobu kovových konstrukcí, ve skupině „odpady“ se jedná o likvidaci komunálního odpadu.

Na dalším grafu je uvedeno rozložení smrtelných úrazů v jednotlivých resortech. Obdobně jako předchozí graf ukazuje vysokou smrtelnou úrazovost v resortu stavebnictví a zemědělství.

